

per a la provisió d'una plaça d'administratiu, amb caràcter eventual, a la Institució del Síndic de Greuges de Catalunya. Diu l'article 2 que «poden prendre part en el concurs objecte d'aquesta convocatòria els aspirants que compleixin els requisits següents: (...) d) Coneixement de les dues llengües oficials a Catalunya».

- No fa cap referència a l'acreditació del coneixement de la llengua pròpia de la Generalitat la Resolució de 12 de desembre de 1988 (DOGC núm. 1084, del 21 de desembre), per la qual es convoca concurs-oposició lliure per a la provisió de places vacants de personal sanitari corresponents als equips d'atenció primària de les àrees de gestió núm. 5, Costa de Ponent; núm. 6, Barcelonès Nord i Maresme; núm. 7, Centre; i núm. 8, Barcelona ciutat, de l'Institut Català de la Salut.

La resta de convocatòries de la Generalitat inclouen la previsió lingüística repetidament transcrita en aquestes cròniques: «D'acord amb el que estableix l'article 19 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, els aspirants, al llarg de les proves, han de demostrar que estan degudament capacitats en el coneixement de les dues llengües oficials a Catalunya». Pel que fa al període que estudiem, recullen aquesta clàusula cinc Ordres de 30 de novembre de 1988 (DOGC núm. 1080, de 12 de desembre) de convocatòria per a les proves selectives per a l'ingrés als cossos subaltern, auxiliar, administratiu, de gestió i superior, respectivament, d'administració de la Generalitat de Catalunya.

I.2. ESTAT ESPANYOL (BOE de juliol a desembre de 1989)

per Joan Ramon SOLÉ I DURANY

Etiquetatge

Pel que fa a aquest àmbit, és altament preocupant la sistemàtica i persistent imposició del castellà que fa la normativa estatal desafiant tant la normativa comunitària com les decisions del Tribunal Constitucional. Destaquen en aquest sentit el Reial Decret 597/1988, de 10 de juny (BOE núm. 142, del 14), pel qual es regula el Control Metrològic CEE, el Reial Decret 1122/1988, de 23 de setembre (BOE núm. 238, de 4 d'octubre), pel qual s'aprova la norma general d'etiquetatge, presentació i publicitat dels productes alimentaris envasats, i el Reial Decret 1468/1988, de 2 de desembre (BOE núm. 294, del 8), pel qual s'aprova el Reglament d'etiquetatge, presentació i publicitat dels productes industrials destinats a la seva venda directa als consumidors i usuaris.

En primer lloc, el Reial Decret 597/1988 imposa l'ús del castellà no solament en les inscripcions dels productes regulats a la disposició (article 23), sinó també en la sollicitud d'aprovació del model i tota la documentació que s'hi refereix. Fixem-nos que en aquest darrer cas, com ja denunciàvem en relació amb la Llei 11/1986, de 20 de març, de patents (referenciada al número 8, p. 220, d'aquesta revista), el Govern de l'Estat imposa a l'administració de la Generalitat, que té la competència d'execució sobre aquesta matèria, el rebuig dels documents presentats en la llengua oficial pròpia d'aquesta administració, amb què es vulneren les competències lingüístiques i sobre la matèria que tenen les nostres institucions d'autogovern, i es menyspreen els drets lingüístics dels ciutadans reconeguts per tota la jerarquia normativa. Com a conseqüència, el Govern de la Generalitat ha interposat un conflicte positiu de competència davant del Tribunal Constitucional contra diverses disposicions d'aquest reial decret, entre les quals figuren les esmentades que vulneren l'oficialitat de la llengua catalana. La referència del conflicte és la número 1602/1988, amb admissió a tràmit el dia 24 d'octubre de 1988, publicada al BOE núm. 267, de 7 de novembre.

Així mateix, i desafiant, com dèiem, el contingut de la Sentència del Tribunal Constitucional de 19 d'abril de 1988, reproduïda a la crònica del número 11 (pp. 301 i ss), els Reials Decrets 1122 i 1468 de 1988 esmentats més amunt declaren bàsica la regulació lingüística de l'àmbit corresponent i obliguen a fer figurar en castellà les dades obligatòries de les etiquetes dels productes alimentaris i els industrials, deixant, doncs, novament en entredit la possibilitat d'etiquetar només en català que reconeix explícitament, entre d'altres, el Decret 389/1983, de 15 de setembre (DOGC núm. 368, del 30; recordem que la competència de la Generalitat per a dictar aquest decret fou confirmada ja per la sentència darrerament citada del Tribunal Constitucional), pel que fa a Catalunya, i en d'altres llengües de l'Estat d'acord amb les normes respectives (en el mateix sentit que el decret català citat i la sentència que el confirma, cal esmentar el Decret galleg 101/1985, de 23 de maig, i la sentència del Tribunal Constitucional de 28 d'abril de 1988, de contingut anàleg a la de 18 d'abril suara citada). El Govern de la Generalitat va interposar sengles requeriments d'incompetència en relació amb els dos decrets estatals esmentats, però pel que fa a la llengua han estat desatesos en tots dos casos. D'acord amb això, el Govern de la Generalitat ha interposat un conflicte positiu de competències contra el Reial Decret 1122/1988, de 23 de setembre, però no ha considerat oportú d'interposar-lo contra el Reial Decret 1468/1988, de 2 de desembre, probablement per tal d'evitar la multiplicació de recursos davant de l'alt tribunal i tenint en compte que en aquest cas el Govern espanyol havia acceptat totes les altres pretensions expressades al requeriment, i també pel fet que probablement les conseqüències del recurs

efectivament presentat seran extensibles a l'etiquetatge dels productes industrials.

El caràcter general del Reial Decret 1122/1988 ha servit de marc perquè moltes reglamentacions tècnico-sanitàries hi remetin, amb què la imposició de l'ús del castellà es va estenent a tota mena d'etiquetes. Fan aquesta remissió les disposicions següents:

- Reial Decret 1231/1988, de 14 d'octubre (BOE núm. 252, del 20). S'aprova la Reglamentació Tècnico-Sanitària per a l'elaboració, emmagatzematge, transport i comercialització del cafè. Article 14.
- Reial Decret 1232/1988, de 14 d'octubre (BOE núm. 252, del 10). Modifica la Reglamentació Tècnico-Sanitària per a l'elaboració, emmagatzematge, transport i comercialització de succedanis de cafè. Article 15.
- Reial Decret 1338/1988, de 28 d'octubre (BOE núm. 270, de 10 de novembre). S'aprova la Reglamentació Tècnico-Sanitària per a l'elaboració i venda d'orxata de xufra. Article 18.1.
- Reial Decret 1425/1988, de 25 de novembre (BOE núm. 288, d'1 de desembre). S'aprova la Reglamentació Tècnico-Sanitària per a l'elaboració, circulació i comerç de materials plàstics destinats a estar en contacte amb productes alimentosos i alimentaris. Article 9.
- Reial Decret 1426/1988, de 25 de novembre (BOE núm. 288, d'1 de desembre). Es modifica la Reglamentació Tècnico-Sanitària per a l'elaboració, circulació i comerç de preparats alimentosos per a règims dietètics i/o especials pel que fa al seu etiquetatge i publicitat i a la venda dels productes destinats als malalts celíacs. L'article 1 d'aquest Reial Decret modifica l'article 20 de la Reglamentació tècnico-sanitària en el sentit de remetre la regulació de l'etiquetatge dels envasos i la retolació al Reial Decret 1122/1988 citat tan sovint.

A més d'aquests greus casos de menyscapse de l'oficialitat de les llengües oficials diferents del castellà, el Govern estatal continua imposant l'ús d'aquesta llengua en l'etiquetatge de tots els productes sotmesos a regulació, al marge o contra la normativa comunitària a què pretén adaptar-se i, no cal dir-ho, sempre al marge de la competència lingüística de les Comunitats autònomes amb llengua oficial pròpia diferent del castellà. Durant el període objecte d'aquest comentari han aparegut les disposicions següents:

- Ordre d'11 de juliol de 1988 (BOE núm. 172, del 19). Es modifica la de 5 de març de 1985 per la qual s'estableix la normativa per a l'etiquetatge informatiu del calçat, però manté l'obligació d'usar

- el castellà que ja van establir els articles 2 i 8 de l'ordre modificada.
- Ordre de 30 de juny de 1988 (BOE núm. 160, de 5 de juliol) sobre normes de qualitat del comerç exterior de safrà. Article 4: «L'etiquetatge es realitzarà amb caràcters prou clars, legibles i indelebles, almenys en l'idioma oficial de l'Estat espanyol o el del país de destinació». És inútil fer interpretacions optimistes sobre el sentit de la paraula país.
 - Ordre de 28 de juny de 1988 (BOE núm. 162, de 7 de juliol). S'aprova la Instrucció Tècnica Complementària MIE-AEM 2 del Reglament d'Aparells d'Elevació i Manutenció referent a grues torre desmuntables per a obra. El punt 15 de l'annex diu: «Redacció de la documentació. Totes les inscripcions fixades sobre la grua, les instruccions d'instal·lació, utilització i manteniment, com també la documentació que ha d'acompanyar-la, hauran de ser redactades almenys en castellà».
 - Ordre de 28 de juny de 1988 (BOE núm. 163, de 8 de juliol). S'aprova la Instrucció Tècnica Complementària MIE-AP 17 del Reglament d'Aparells a Pressió referent a instal·lacions de tractament i emmagatzematge d'aire comprimit. El punt 2.c de l'annex diu: «Cada aparell que fabriqui anirà acompanyat dels corresponents llibres d'instruccions; la seva redacció en castellà serà exigible en el moment que aquests aparells es posin a disposició dels usuaris finals».
 - Reial Decret 833/1988, de 20 de juliol (BOE núm. 182, del 30). S'aprova el Reglament per a l'execució de la Llei 20/1986, Bàsica de Residus Tòxics i Peril·losos. L'article 14 del Reglament, article que té un caràcter bàsic d'acord amb l'article 2 del mateix text reglamentari, obliga a etiquetar almenys en la llengua espanyola oficial de l'Estat els recipients o envasos que continguin residus tòxics i peril·losos.
 - Ordre de 5 de desembre de 1988 (BOE núm. 300, del 15) relativa a la comercialització de pinsos simples. Article 13.2.b.

No hem trobat en canvi cap referència lingüística a les disposicions següents:

- Reial Decret 725/1988, de 3 de juny (BOE núm. 164, de 9 de juliol). Es modifica el Reglament sobre declaració de substàncies noves i classificació, envasat i etiquetatge de substàncies peril·loses, aprovat pel Reial Decret 2216/1985, de 23 d'octubre.
- Reial Decret 723/1988, de 24 de juny (BOE núm. 163, de 8 de juliol). S'aprova la Norma General per al control del contingut

efectiu dels productes alimentaris envasats. El títol V fa referència a les inscripcions i envasat.

Finalment, citem encara l'Ordre de 28 de juliol de 1988 (BOE núm. 184, de 2 d'agost) per la qual es ratifica el Reglament de la Denominació d'Origen «Rías Baixas» i del seu Consell Regulador, per tal com el seu article 2 fa alguna al·lusió lingüística. Diu: «1. La protecció atorgada per aquesta denominació d'origen s'estén a la menció «Ría Baixas» (*sic*) i als noms de les subzones i termes municipals, que componen les zones de producció (...). Així mateix, la protecció esmentada s'estén a les expressions en castellà de les mencions geogràfiques esmentades». És a dir, que l'ordre protegeix, en lloc de perseguir, els noms geogràfics no oficials, en comptes d'incloure'ls en les causes de prohibició del punt 3 d'aquesta ordre.

Ensenyament i Universitats

Pel que fa a l'àmbit universitari, cal destacar en primer lloc els Reials Decrets 660 i 661/1988, de 24 de juny (BOE núm. 155, del 29), pels quals s'introdueix la llengua catalana a les proves d'aptitud per a l'accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris de les Illes Balears i del País Valencià respectivament. No cal dir que al segon decret citat surt el català anomenat «valencià» i el País Valencià anomenat «Comunitat Valenciana».

Citem també l'Ordre de 8 de juliol de 1988 (BOE núm. 167, del 13), modificada per la de 24 de desembre de 1988 (BOE núm. 6, de 7 de gener de 1989), per a l'aplicació dels Reials Decrets 185/1985, de 23 de gener, i 1496/1987, de 6 de novembre, en matèria d'expedició de títols universitaris oficials. En el mateix sentit que criticàvem al número 11 d'aquesta revista (p. 290) pel que fa a aquest darrer decret, observem que en l'ordre actual es preveu: «Catorzè: (...) En el cas de títols bilingües, la diligència esmentada (la que fa constar els motius de l'expedició de duplicats de títols) *podrà* (subratllat nostre) imprimir-se en castellà i en l'altra llengua oficial de la Comunitat Autònoma respectiva». Tal com comentàvem amb el Reial Decret 1496/1987, ens preguntem el sentit de la possibilitat prevista en aquesta disposició, ja que no sembla referir-se a la possibilitat de triar una llengua o l'altra a voluntat del peticionari.

Pel que fa als altres àmbits d'ensenyament destaquem també l'Ordre ministerial de 21 d'octubre de 1988 (BOE núm. 257, del 26) per la qual s'estableixen normes procedimentals aplicables als concursos de trasllats de Cossos de Funcionaris Docents que imparteixen Ensenyaments Mitjans, Artístics i d'Idiomes, que es convoquen durant el curs 1988/89. Punt ter-

cer: «A les convocatòries específiques d'aquelles Comunitats Autònomes la llengua pròpia de les quals tingui caràcter oficial es podran establir els requisits legalment exigibles en raó de la cooficialitat de les llengües. Els mateixos requisits podrà establir el Ministeri d'Educació i Ciència per a places de les Comunitats Autònomes de les Illes Balears i Navarra». La novetat d'aquesta ordre rau en el punt cinquè, ja que s'hi especifica que «(...) Els professors titulars de les assignatures de Llengua i Literatura Catalanes i Valencianes podran participar, indistintament, en les places vacants dels corresponents Cossos d'Ensenyament Mitjans existents a Catalunya, Balears i València en les mateixes condicions establertes en el paràgraf anterior». Com a conseqüència d'això, l'Ordre ministerial de 3 de novembre de 1988 (BOE núm. 268, del 8), per la qual es convoquen concursos de trasllats dels funcionaris que pertanyen als Cossos i Escala docents que imparteixin Ensenyaments Mitjans, Artístics i d'Idiomes, ultra fer les mateixes previsions lingüístiques d'anys anteriors, repeteix a la base cinquena la previsió transcrita de l'ordre de 21 d'octubre, i també la inclouen, com ja hem vist pel que fa a Catalunya, les convocatòries corresponents a les tres Comunitats autònomes que tenen el català com a llengua pròpia i oficial.

A més d'aquesta important novetat podem citar les disposicions següents:

- Ordre de 19 de maig de 1988 (BOE núm. 125, del 25), per la qual es modifiquen les de 25 de març de 1975 i 11 de setembre de 1976 sobre el pla d'estudis del Batxillerat Unificat i Polivalent. La disposició addicional segona d'aquesta ordre preveu que «les Comunitats autònomes que, en ús de les seves competències educatives, han inclòs en el pla d'estudis la seva llengua pròpia de caràcter cooficial, podran adaptar la distribució horària establerta a l'ordre present i disposar de l'horari a què es refereix el número tercer, amb la finalitat de determinar el corresponent als ensenyaments de la llengua pròpia, d'acord amb els criteris que s'han anat aplicant quant a la proporcionalitat horària respecte a la resta d'assignatures en cadascun dels cursos». En el mateix sentit s'expressa una ordre de la mateixa data i BOE per la qual es modifiquen els horaris lectius dels plans d'estudi de Formació Professional de primer grau.
- Ordre de l'1 de juliol de 1988 (BOE núm. 161, del 6). Es modifica parcialment l'annex de l'Ordre d'1 d'agost de 1978, reguladora dels estudis nocturns de Batxillerat i del Curs d'Orientació Universitària. S'hi diu que «la incorporació dels ensenyaments de les llengües cooficials en aquest pla d'estudis a les Comunitats autònomes on els esmentats ensenyaments hagin estat establerts legalment als plans ordinats, es farà segons criteris anàlegs».

- No fa pràcticament cap referència lingüística esmentable l'Ordre de 19 de maig de 1988 (BOE núm. 125, del 25), per la qual es regula el reconeixement dels estudis realitzats en centres estrangers situats a Espanya i l'expedició, si s'escau, els títols de Graduat Escolar i de Batxiller. Sí que cal comentar, en canvi, l'Ordre de 8 de juliol de 1988 (BOE núm. 166, del 12), per la qual es regulen les proves d'aptitud per a l'accés a Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris d'alumnes amb estudis estrangers convalidables, modificada en el seu punt quart per l'Ordre de 22 de setembre de 1988 (BOE núm. 235, del 30). L'article 2.2 de la de 8 de juliol diu que aquestes proves han de ser realitzades «en espanyol» i constaran, entre d'altres exercicis, d'una anàlisi d'un text escrit «en llengua espanyola», i, sobre la base d'un text escrit «en llengua espanyola», es proposaran a l'alumne qüestions «de la llengua esmentada» que hi estiguin relacionades. Fóra inútil fer comentaris sobre un possible sentit ampli de l'expressió llengua espanyola. En acabat han de fer un exercici sobre la base d'un text escrit en la llengua estrangera triada per l'alumne. Hi veiem que les llengües que segons la Constitució mereixen especial respecte i protecció, no el mereixen tant com les llengües estrangeres que els examinands poden triar: anglès, francès, alemany, italià o portuguès. En el segon exercici hom pot optar per examinar-se de llatí o grec, llengües que també semblen mereixer més atenció que les oficials dins de l'Estat. Finalment el punt quart de l'ordre diu que «els documents acadèmics estrangers hauran d'estar degudament legalitzats per via diplomàtica i, si s'escau, traduïts pels procediments oficialment establerts».
- Ordre de 24 d'agost de 1988 (BOE núm. 208, del 30), per la qual es regula el procediment d'expedició dels títols, diplomes i certificats corresponents als estudis d'Educació General Bàsica, Batxillerat, Formació Professional i Ensenyaments Artístics. Tal com ja especificava la normativa anterior, el punt novè de l'ordre diu que «els títols, diplomes i certificacions obtinguts a les Comunitats autònomes la llengua pròpia de les quals sigui cooficial amb la castellana podran expedir-se en ambdues llengües, a instàncies de les autoritats corresponents a les Comunitats autònomes esmentades. Hom actuarà de la mateixa manera en el cas de les zones bilingües de la Comunitat Foral de Navarra establertes a la Llei Foral del Basc». La disposició transitòria segona afegeix: «Amb l'objectiu de fer possible l'adopció, per part de les autoritats respectives de les Comunitats autònomes, de la decisió relativa a l'expedició de títols, diplomes i certificacions amb text bilingüe, a què es refereix el número nou de l'ordre present, i amb l'objectiu així

mateix de permetre la introducció de les modificacions necessàries en el procediment informàtic i la concreció del text que s'hi hagi de fixar, l'expedició de títols, diplomes i certificats en text bilingüe començarà a produir-se respecte als que s'obtinguin al terme del curs acadèmic 1988-1989.»

- Reial Decret 1543/1988, de 28 d'octubre (BOE núm. 309, de 26 de desembre) sobre drets i deures dels alumnes. L'article 6, dintre de l'epígraf II de drets dels alumnes, diu que la formació dels alumnes ha de comprendre, entre d'altres, el respecte a la pluralitat lingüística i cultural d'Espanya que conté el dret d'usar i el deure de conèixer el castellà com a llengua espanyola oficial de l'Estat i, si s'escau, el dret a rebre l'ensenyament de la llengua pròpia de caràcter cooficial (apartat 2.b).

Pel que fa a disposicions en matèria d'ensenyament que afecten el Principat d'Andorra cal esmentar les Ordres de 12 de setembre de 1988 (BOE núms. 266 i 274, de 5 i 15 de novembre) per les quals, d'acord amb l'Ordre de 3 de setembre de 1987 esmentada al número 11, s'inclouen, a partir del curs acadèmic 1988-89, quatre hores setmanals de «Literatura Catalana» entre les matèries optatives del Curs d'Orientació Universitària dels Centres docents espanyols del Principat d'Andorra, la primera, i es regula l'adaptació horària als Centres Docents del Principat d'Andorra (Institut Espanyol de Batxillerat i Col·legi Sant Ermengol) del Pla d'Estudis de Batxillerat establert a l'Ordre de 19 de maig de 1988 (v. *supra*). Aquesta segona ordre preveu 3 hores setmanals per curs per a l'ensenyament de la llengua catalana.

Finalment, pel que fa a ensenyament d'idiomes, podem esmentar les disposicions següents:

- Ordre de 30 de juny de 1988 (BOE núm. 158, de 2 de juliol). Es convoquen Cursos de Formació de Formadors en Didàctica de l'anglès i del francès.
- Reial Decret 826/1988, de 20 de juliol (BOE núm. 181, del 29). S'estableixen Diplomes acreditatius del coneixement de l'espanyol com a llengua estrangera.
- Reial Decret 967/1988, de 2 de setembre (BOE núm. 218, de 10 de setembre) sobre Ordenació dels Ensenyaments corresponents al primer nivell dels ensenyaments especialitzats en idiomes.
- Reial Decret 959/1988, de 2 de setembre (BOE núm. 216, de 8 de setembre) sobre òrgans de govern de les escoles oficials d'idiomes.
- Resolució de 29 de novembre de 1988 (BOE núm. 291, de 5 de desembre). Es convoquen 210 places d'Auxiliars de Conversació

de Llengua Espanyola en Centres de Grau Mitjà de la República de França.

Radiotelevisió

En relació amb la Llei 10/1988, de 3 de maig, de televisió privada, comentada en el número anterior, cal esmentar els Recursos d'inconstitucionalitat núms. 1.363 i 1.364/1988 (BOE núm. 200, de 20 d'agost) promoguts pel Consell Executiu de la Generalitat, el Parlament de Catalunya i el Govern basc contra determinats articles d'aquesta llei, entre els quals hi ha el 4.2 i 5.1, que precisament s'han impugnat perquè no s'han considerat suficients per a garantir la presència de les llengües diferents del castellà en aquestes televisions. En el sentit que comentàvem al número anterior que la Llei hauria d'haver tingut en compte el pluralisme lingüístic, cal dir que sí que s'hi refereix molt indirectament en remetre's, en el seu preàmbul i també en l'article 3, als principis enunciats per l'article 4 de la Llei 4/1980, de 10 de gener, de l'Estatut de la ràdio i la televisió, entre els quals hi ha el de respecte al pluralisme lingüístic. No obstant això, les nostres institucions han considerat insuficients aquestes referències.

Mentrestant el Govern de l'Estat, d'acord amb l'article 5 —impugnat com hem dit— de la llei, ha dictat el Reial Decret 1.362/1988, d'11 de novembre (BOE núm. 275, del 16) pel qual s'aprova el Pla Tècnic Nacional de la Televisió Privada. Dins l'annex I, en què es delimiten les zones territorials d'emissió, trobem la zona sisena de «Cataluña-Baleares» i la zona setena de «Valencia». Pel que fa a les altres zones trobem les següents: primera, «Aragón-La Rioja-Navarra»; segona, «Asturias-Cantabria»; tercera, «Galícia»; quarta, «Castilla-León»; cinquena, «País Vasco»; vuitena, «Castilla-La Mancha-Madrid-Extremadura-Murcia»; novena, «Andalucía-Ceuta y Melilla»; desena, «Canarias». Realment no sabem veure els criteris de respecte al pluralisme lingüístic, ja que la divisió dels territoris lingüístics que trobem repetidament mostra precisament el criteri contrari.

Funció pública

D'acord amb l'article 471 de la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, que diu que «en els concursos per a la provisió de places en el territori d'aquelles Comunitats autònomes que tinguin una llengua oficial pròpia, es valorarà com a mèrit conèixer-la, en els termes que s'establiran reglamentàriament», i d'acord també amb el Reial Decret 429/1988 comentat en el número anterior, les Ordres de 8 d'agost (BOE

núm. 191, del 10), de 4 i 5 d'octubre (BOE núm. 247, del 14), de 10 i 11 de novembre (BOE núm. 276, del 17) i de 9 de desembre de 1988 (BOE núm. 303, del 19), totes de 1988, per les quals s'anuncien concursos de trasllat per a la provisió de places vacants de la segona i la tercera categories del Cos de Secretaris Judicials, i de Magistratura de Treball la darrera, donen una antiguitat de sis anys als qui acreditin el coneixement de la llengua pròpia del lloc de destinació.

Tal com és previsible, no fan referències a les llengües diferents del castellà les proves selectives, com és el cas de l'Ordre de 31 d'octubre de 1988 (BOE núm. 277, de 18 de novembre), per la qual es convoquen proves selectives per a cobrir places d'aspirants a ingrés en el Cos Nacional de Metges Forenses.

Com fan ara pràcticament totes les convocatòries de la Secretaria d'Estat per a l'Administració Pública, la Resolució de 30 de setembre de 1988 (BOE núm. 241, de 7 d'octubre), per la qual es convoquen proves selectives per a l'ingrés en el Cos d'Estadístics Facultatius, fa la previsió següent: «8.7. En compliment del que disposa l'article 19 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública, el Ministeri per a les Administracions Públiques, a través de l'INAP i en col·laboració amb els centres de formació de funcionaris competents, en cada cas, vetllarà per la formació dels aspirants seleccionats en el domini de la llengua oficial de les Comunitats autònomes en les quals obtinguin destinació, un cop nomenats funcionaris de carrera». No es fan previsions similars, per exemple, en l'Ordre de 24 de novembre de 1988 (BOE núm. 283, del 25), per la qual es convoca concurs per a la provisió de llocs de treball en el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, tot i que hi ha places per a tot l'Estat espanyol.

Dues Resolucions de 22 de desembre de 1988 (BOE núm. 313, del 30), per les quals s'aproven les bases de les convocatòries que han de regir les proves per a l'accés a les Subescales d'Intervenció-Tresoreria i de Secretaria-Intervenció, respectivament, de l'Escala de Funcionaris amb habilitació de caràcter nacional, preveuen: «Tercer exercici voluntari. Els aspirants que hagin superat els exercicis eliminatòris podran sotmetre's a una prova per acreditar el coneixement d'altres llengües espanyoles, diferents del castellà, que tinguin caràcter oficial en alguna Comunitat autònoma. Aquells qui ho desitgin també podran sol·licitar examinar-se d'idiomes estrangers».

La Resolució d'1 de març de 1988 (BOE núm. 61, de l'11), de la Secretaria d'Estat per a l'Administració Pública, per la qual s'aproven les bases, barems de mèrits generals i models a què haurà d'ajustar-se la tramitació del concurs general de trasllats per a la provisió definitiva de llocs de treball vacants, reservats a funcionaris d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal, explícita, en la seva base quarta, que els barems específics que, si s'escau, aprovin les incorporacions locals podran va-

lorar lliurement, entre altres mèrits, el coneixement de la llengua oficial de la comunitat autònoma. Atès que, d'acord amb la base tercera d'aquesta resolució, les entitats locals disposen d'un barem específic de 7,5 punts, és a dir, el 25 per cent de la puntuació total de què parla l'article 99 de la Llei estatal 7/1985, de 2 d'abril, citada a la crònica del número 6, a través de la Resolució de 25 de novembre de 1988 (BOE núm. 291, de 5 de desembre), per la qual s'ordena la publicació de les convocatòries de concurs de trasllats per a la provisió de llocs de treball vacants, reservats a funcionaris amb habilitació de caràcter nacional, podem observar la valoració del coneixement de la llengua pròpia diferent del castellà que han donat els ajuntaments a tot l'Estat espanyol. Pel que fa als ajuntaments del Principat de Catalunya, vegeu l'apartat corresponent d'aquesta crònica.

Registres públics

Malgrat la presència de les llengües oficials de les Comunitats Europees, algunes de les quals són tant o menys parlades que el català, i a l'igual del que més avall comentarem pel que fa als passaports, l'Ordre de 31 d'agost de 1988 (BOE núm. 216, de 8 de setembre) sobre aprovació d'un model plurilingüe de certificat de diversitat de cognoms no té cap consideració envers les llengües de l'Estat.

Traducció i interpretació

En aquest àmbit hem trobat l'Ordre de 30 de maig de 1988 (BOE núm. 152, de 25 de juny), per la qual es desenvolupa el capítol III del Reglament de l'Oficina d'Interpretació de Llengües, en què es regulen els exàmens per a accedir a l'habilitació d'interpret jurat.

Altres àmbits

Ultra els casos ja esmentats més amunt, són constants les imposicions de l'ús del castellà i d'altres llengües oficials de les Comunitats Europees en menyspreu de les llengües oficials pròpies dels ciutadans de l'Estat espanyol altres que el castellà. Esmentem en aquest sentit el Reial Decret 1064/1988, de 16 de setembre (BOE núm. 227, del 21), pel qual es modifica la normativa sobre expedició de passaport ordinari als espanyols i s'estableix un model uniforme, d'acord amb Resolucions de les Comunitats Europees. El reial decret modifica el 3129/1977, de 23 de setembre, de manera que l'article 13 *in fine* d'aquest darrer estableix que les mencions

més importants del passaport es redactaran en castellà, anglès i francès, i que s'hi acompanyaran les ressenyades amb números que facin referència a un índex, inclòs en el passaport, i que indiqui en les llengües oficials dels Estats membres de les Comunitats Europees l'objecte de les mencions esmentades. El resultat és que en el nostre passaport figuren inscripcions en llengües tant o menys parlades que el català, però amb la condició d'oficials d'un aparell estatal i de l'aparell comunitari, i en canvi no hi surt la nostra llengua per imperatiu del Govern de l'Estat.

Troblem així mateix incomprendibles les imposicions del castellà a la Llei 32/1988, de 10 de novembre (BOE núm. 272, del 12) de marques. A l'igual dels casos denunciats més amunt del Reial Decret 597/1988 pel qual es regula el control metrollògic CEE i del de la Llei 11/1986 de patents denunciat al número 8, p. 220, el Govern de l'Estat insisteix a fer que les competències executives de les Comunitats autònomes es redueixin a la mateixa funció que la d'una oficina de correus i, a més d'això, gosa obligar aquestes administracions a imposar l'ús del castellà refusant la documentació que li arribi en la llengua oficial pròpia. Així, l'article 16.3 de la Llei de marques esmentada diu que «Tant la sol·licitud com els documents restants que hagin de presentar-se al Registre de la Propietat industrial hauran d'estar redactats en castellà. A les Comunitats autònomes on existeixi també una altra llengua oficial, els dits documents, a més del castellà, podran redactar-se en la llengua esmentada». Atès que aquest article forma part del títol III sobre el procediment de registre, la imposició també afecta els articles 81 i 85 de la Llei, quan diuen que particularment s'aplicaran als noms comercials i als rètols d'establiment les normes sobre procediment de registre contingudes en el títol III de la Llei.

Atès aquest menyspreu tant de les competències de la Generalitat com de l'oficialitat del català, el Parlament de Catalunya va demanar al Consell Consultiu un dictamen sobre l'adequació constitucional i estatutària d'aquesta llei estatal. El dictamen (núm. 154) favorable a la impugnació d'alguns dels seus articles va aparèixer publicat al *Bulletí Oficial del Parlament de Catalunya* núm. 33, de 28 de gener de 1989. Lamentablement el present dictamen insisteix a remetre's a l'erroni fonament III del dictamen número 35, del mateix Consell Consultiu, que insistia en la idea que té la competència en la regulació de l'ús de la llengua en un àmbit qui la tingui per a regular la matèria que serveix de suport a aquest ús. El dictamen subratlla aquesta afirmació fonamentant-la en les contradictòries sentències del Tribunal Constitucional 64/1988, de 14 d'abril, i 80/1988, de 28 d'abril. Efectivament aquestes sentències es contradiuen, amb una lleugeresa d'arguments i una absència absoluta de motivació del canvi de criteri, amb el fonament quart de la sentència 82/1986, de 26 de juny (vegeu *Crònica* del núm. 7, pp. 250 i ss.) i, definitivament, amb la sentència 74/1989, de 24 d'abril, d'aquest mateix alt tribunal (vegeu la crònica

corresponent). Ultra això cal plàner també l'escassetat d'arguments tant del dictamen com del mateix recurs (*Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* núm. 41, de 20 de febrer de 1989) pel que fa als articles impugnats per raons lingüístiques per esguard dels que ho han estat per raons competencials. Afegim a més que els articles 16 i 85 també han estat impugnats pel Govern basc, però no el 81. Aquest darrer es tracta del recurs d'inconstitucionalitat número 265/1989, l'admissió a tràmit del qual de 16 de febrer ha estat feta pública pel BOE núm. 45, del 22.

En un altre sentit, la Llei de marques fa referències més o menys àmplies al fet que podran registrar-se com a marques els signes o mitjans: «a) Que per la seva identitat o semblança fonètica, gràfica o conceptual amb una marca sol·licitada o registrada per a designar productes o serveis idèntics o similars puguin induir a confusió en el mercat o generar un risc d'associació amb la marca anterior.

»b) Que per la seva identitat o semblança fonètica, gràfica o conceptual amb un nom comercial sol·licitat o registrat anteriorment per a designar activitats relacionades amb els productes o els serveis per als quals se sol·licita la marca, puguin induir a confusió en el mercat». (...)

També hom pot esmentar en especial l'article 88.e que diu que cal conegen, àdhuc quan hom indiqui el veritable origen del producte o si la denominació d'origen falsa o enganyosa, o la imitació d'una denominació d'origen, àdhuc quan hom indiqui el veritable origen del producte o si la denominació s'empra en traducció o va acompanyada d'expressions tals com "gènere", "tipus", "manera", "imitació" o semblants.»

Mentre la Llei 34/1988, d'11 de novembre (BOE núm. 274, del 15), General de Publicitat no fa cap referència lingüística, també cal lamentar la imposició de l'ús del castellà i el menyspreu de la doble oficialitat i el respecte i protecció que atorga el bloc constitucional a les llengües territorials infligit per les disposicions següents:

- Ordre d'11 d'octubre de 1988 (BOE núm. 253, del 21). S'aprova la Instrucció Tècnica Complementària MIE-AP-13 del Reglament d'Aparells a Pressió, referent a intercanviadors de calor de plaques. El punt 4.2.2. obliga a redactar en castellà el certificat que s'hi preveu.
- Ordre d'11 d'octubre de 1988 (BOE núm. 254, del 22). S'aprova la Instrucció Tècnica Complementària MIE-AP-16 del Reglament d'Aparells a Pressió, relativa a Centrals Tèrmiques generadores d'energia elèctrica. El punt 12 obliga a redactar en castellà els certificats que s'hi preveuen.

En un altre sentit esmentem el Conveni de Cooperació Educativa, Científica i Cultural entre el Regne d'Espanya i la República de Camerun,

fet a Iaundé el 27 de maig de 1988 (BOE núm. 237, de 3 d'octubre de 1988). El punt XIII del conveni diu que «ambdues parts estimularan l'establiment i el bon funcionament, en el seu territori, d'institucions i centres educatius i culturals consagrats a l'estudi o l'ensenyament de les llengües i la cultura de l'altra part, i els atorgaran en aquests efectes les facilitats més àmplies en el marc de les lleis i els reglaments en vigor, tant pel que fa al material necessari per al seu bon funcionament com a llur personal». El punt XIV afegeix que «ambdues parts, conscients de la importància de les llengües respectives per a la difusió de llur cultura i llur civilització, fomentaran l'ensenyament de les llengües nacionals de l'altre país en llurs territoris respectius».

L'ordre de 30 de setembre de 1988 (BOE núm. 242, de 8 d'octubre) aprova el model oficial de certificat de capacitació professional per a les activitats de transportista, transitari i magatzemista-distribuïdor. Tot i que només hi apareix la versió castellana, atès que és un model expedit per cada Comunitat autònoma però amb validesa a tot l'Estat, la Generalitat el distribueix en versió bilingüe.

Altres referències lingüístiques esmentables pel que fa a aquest període són les següents:

- Reial Decret 1.528/1988, de 16 de desembre (BOE núm. 307, del 23), que modifica l'article 11 del Reial Decret 2.140/1985, pel qual es dicten normes sobre homologació de tipus de vehicles automòbils remolcs i semiremolcs, així com de parts i peces d'aquests vehicles. El punt 7 d'aquest nou article diu que la documentació que han de portar aquests vehicles podrà anar redactada en l'idioma corresponent del país d'exportació, en el format vigent en aquest país, i no necessitarà legalització o certificació de cap mena.
- Llei 36/1988, de 5 de desembre (BOE núm. 293, del 7) d'arbitratge. L'estrany article 24.2 d'aquesta llei diu que «llevat d'acord de les parts, els àrbitres determinaran l'idioma o els idiomes en què hagi de desenvolupar-se el procediment arbitral i ho notificaran a les parts. No podran triar un idioma que cap de les parts no conegui o que no sigui oficial en el lloc en què es desenvoluparà l'actuació arbitral».

I.8. DISPOSICIONS EUROPEES

per Joan Ramon SOLÉ I DURANY

Per la seva importància, i tot i que és un text que haurà de passar difícils tràmits ulteriors, passem a reproduir el projecte de Carta europea de les llengües regionals o minoritàries a Europa, aprovat per l'Assemblea